

II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 18. februára 2004

o štátnej pomoci C 27/2001 (ex NN 2/2001) o plnení Programu na kontrolu znečistenia poľnohospodárskeho pôvodu (Programme de maîtrise des pollutions d'origine agricole – PMPOA) Francúzskom v období 1994 – 2000

[oznámené pod číslom K(2004) 415]

(Iba znenie vo francúzskom jazyku je autentické)

(2007/51/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

informácie. Francúzske orgány odpovedali listom z 26. decembra 2000.

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

potom, ako vyzvala zainteresované strany vyjadriť svoje pripomienky v súlade s uvedeným článkom⁽¹⁾ a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

I. KONANIE

- (1) V nadväznosti na informácie doručené Komisii ohľadom existencie Programu na kontrolu znečistenia poľnohospodárskeho pôvodu vo Francúzsku (ďalej len „PMPOA“ alebo „program“), Komisia zaslala francúzskym orgánom 24. februára 2000 list so žiadosťou o bližšie informácie o plnení spomenutého programu od roku 1994. Listom z 31. mája 2000 Francúzsko zaslalo určité informácie, z ktorých niektoré potvrdzujú existenciu PMPOA od roku 1994. Komisia listom z 11. júla 2000 požiadala o doplňujúce

- (2) Francúzske orgány 13. februára 1991 informovali o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia pre chovy ošípaných s cieľom podporovať individuálne investície. Komisia listom z 11. decembra 1991 pomoc povolila⁽²⁾. Okrem toho francúzske orgány 20. apríla 1993 v rámci spolufinancovaného štrukturálneho programu a v súlade s článkom 29 ods. 4 nariadenia Rady (EHS) č. 2328/91 z 15. júla 1991 o zvýšení účinnosti poľnohospodárskych štruktúr⁽³⁾ poskytli obežníky DEPSE/SDEE č. 93-7005 z 2. marca 1993 a DEPSE/SDEE č. 7027 z 5. novembra 1992 o podpore investíciám v odvetví hovädzieho mäsa. V súlade s nariadením (EHS) č. 2328/91 Komisia prijala 29. júla 1993 rozhodnutie, ktorým sa povoľuje finančná účasť Spoločenstva na tejto jednotnej akcii⁽⁴⁾. Komisia však nebola o štátnej pomoci informovaná v zmysle článku 88 ods. 3 Zmluvy⁽⁵⁾. Podľa tvrdení francúzskych orgánov tieto opatrenia, ktoré existovali už pred tým, ako PMPOA vstúpil do platnosti, boli do programu začlenené obežníkom

⁽²⁾ Štátna pomoc č. N 136/91.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 218, 6.8.1991, s. 1

⁽⁴⁾ C(93) 1888.

⁽⁵⁾ Pozri rozhodnutie Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 15. septembra 1998 vo veciach T-126/96 a C-127/96, Breda Fucine Meridionali SpA a ďalší/Komisia, Zb. s. II-3437. Súd sa v ňom pridržiaval argumentu Komisie, podľa ktorého nie je možné prijať štátom vykonané oznámenie ako platné oznámenie, ak neobsahuje vyslovený odkaz na článok 88 ods. 3 Zmluvy a nebolo predložené generálnemu sekretariátu. Z tohto dôvodu sa pomoc musí považovať za neoznámenú.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 179, 23.6.2001, s. 18.

DEPSE č. 7016 z 22. apríla 1994. Predstavujú teda časť PMPOA, ktorá sa týka hovädzieho dobytku a ošípaných. Komisia však nebola v zmysle článku 88 ods. 3 Zmluvy upovedomená ani o tomto obežníku.

(3) Listom z 13. júna 1994 francúzske orgány oznámili štátnu pomoc investíciám na ochranu životného prostredia v odvetví chovu hydiny. Tento program následne začlenený do PMPOA, v ktorom predstavuje časť týkajúcu sa chovu hydiny, Komisia povolila listom z 26. apríla 1995 ⁽⁶⁾.

(4) Francúzske orgány neoznámili v zmysle článku 88 ods. 3 Zmluvy dohodu z 8. októbra 1993, ktorou sa program vytvára ani žiadny iný dokument, v ktorom sa podrobne uvádzajú charakteristiky PMPOA týkajúce sa najmä kľúča na financovanie programu ⁽⁷⁾. Komisia nebola informovaná najmä o účasti agentúr pre zásobovanie vodou na financovaní spomenutého programu.

(5) Okrem toho, čo sa týka odvetvia hovädzieho dobytku, francúzske orgány neupovedomili Komisiu o plánovanej podpore pre investície.

(6) Komisii nebolo predložené žiadne vyrozumenie týkajúce sa mladých poľnohospodárov.

(7) Listom z 11. apríla 2001 Komisia informovala Francúzsko o rozhodnutí začať voči PMPOA konanie stanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy. Toto rozhodnutie sa vzťahuje výhradne na plnenie PMPOA počas obdobia 1994-2000.

(8) Rozhodnutie Komisie začať konanie bolo uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev ⁽⁸⁾. Komisia vyzvala ostatné členské štáty a iné zainteresované strany vyjadriť svoje pripomienky k príslušným podporám. Komisia nedostala od tretích strán žiadne pripomienky. Francúzske orgány poslali svoje pripomienky listom z 21. júna 2001.

(9) Komisia listom z 30. októbra 2001 povolila predĺžiť PMPOA od roku 2001 ⁽⁹⁾.

⁽⁶⁾ Štátna pomoc č. N 342/94.

⁽⁷⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 5.

⁽⁸⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

⁽⁹⁾ Štátna pomoc č. N 355/2000.

II. OPIS

1. Opatrenie pre podporu

(10) PMPOA je výsledkom dohody uzavretej 8. októbra 1993 medzi Francúzskym štátom a francúzskymi poľnohospodárskymi organizáciami. Nadobudla účinnosť 1. januára 1994. Cieľom programu je umožniť poľnohospodárom prispôsobiť ich zariadenia a postupy lepšej ochrane životného prostredia a najmä ochrane vodných zdrojov. Znečistenie uvedené ako predmet programu je znečistenie vodných zdrojov fyto-sanitárnymi prípravkami alebo hnojivami minerálneho a organického pôvodu.

(11) Cieľom PMPOA je najmä dodržiavanie smernice Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov ⁽¹⁰⁾ (ďalej len „smernica „dusičnan“) ako aj štátnych ustanovení na zavedenie kódu dobrých poľnohospodárskych praktík. Týka sa všetkých produkčných metód: chovu zvierat aj pestovania plodín.

(12) Na dosiahnutie súladu s predpismi a na predchádzanie znečisteniu vodných zdrojov zvieracími výkalmi sa považuje za potrebné vykonať práce na skvalitnenie budov pre zvieratá a spravovať odpadové vody. Pre plán do roku 2000 sa len náklady na práce na budovách vtedy informačne odhadovali na približne miliardu eur. Závazne sa prijal investičný program, ktorého celkový schválený finančný plán bol nasledovný: chovatelia 1/3; štát (ministerstvo poľnohospodárstva a rybolovu) a regionálne orgány rovnako po 1/3; agentúry pre zásobovanie vodou ⁽¹¹⁾ 1/3. Chovatelia, ktorí prípadne môžu prijímať podporu ako protihodnotu platia agentúram pre zásobovanie vodou poplatok za znečistenie.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.

⁽¹¹⁾ Podľa informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, čiastočne získané z internetovej stránky agentúr pre zásobovanie vodou (<http://www.eaufrance.tm>), sú agentúry pre zásobovanie vodou štátnymi verejnými zariadeniami, vytvorenými v roku 1964 s vlastnou právnou subjektivitou a finančnou samostatnosťou. Spadajú pod ministerstvo životného prostredia a ministerstvo hospodárstva a financií a sú spravované administratívnou radou, ktorej zloženie reprezentuje rôznych používateľov vody. Agentúry sú rozdelené do šiestich veľkých povodí, ktoré pokrývajú celé štátne kontinentálne územie: Adour-Garonne, Artois-Picardie, Loire-Bretagne, Rhin-Meuse, Rhône-Méditerranée-Corse a Seine-Normandie. Organizácia je vo všetkých agentúrach rovnaká, skladá sa z výboru povodia, agentúry pre zásobovanie vodou a jej správna rada. Ich politika je vytýčená Výborom povodia a člení sa okolo štyroch veľkých línií: správa a zdroj vody; boj proti znečisteniu; ochrana vodného prostredia a sledovanie kvality kontinentálnych a pobrežných vôd. Medzi rokmi 1997 a 2001 agentúry pre zásobovanie vodou plánovali pomôcť pri financovaní objemom prác odhadovaných približne na 16 miliárd eur na zachovanie zdrojov vody a boj proti znečisteniu. Poskytujú technické rady poslancom, priemyselníkom a poľnohospodárom a poskytujú im finančnú pomoc na realizáciu potrebných prác na boj proti znečisteniu vôd a ochranu vodných zdrojov. Financovanie agentúr pochádza z úmerných poplatkov vybraných od znečisťovateľov, odberateľov a spotrebiteľov vody. Tieto poplatky sa následne prerozdeľujú v podobe pomoci (subvencie a pôžičky) miestnym orgánom, priemyslu a poľnohospodárstvu (a všeobecnejšie hlavným organizátorom projektu) na realizáciu prác ako čistiace stanice, asanačné siete, diela na produkciu pitnej vody, úprava riek, štúdie, meracie siete.

- (13) Listom z 24. februára 1994 príslušným administratívnym orgánom francúzske ministerstvá životného prostredia a poľnohospodárstva vymedzili zložky procesu vytýčené štátnym monitorovacím výborom, ktorý má na starosti plnenie programu: harmonogram, finančné kľúče, uplatnenie u chovateľov.
- (14) Čo sa týka prepojenia programu s klasifikovanými zariadeniami, francúzske orgány v tomto liste upozornili, že, keď budú práce naplánované v zmluve alebo v zmluvách na kontrolu znečistenia vykonané, bude v záujme chovateľa byť v súlade s ustanoveniami týkajúcimi sa ochrany vody v nariadení ministra z 29. februára 1992 o chovoch.
- (15) Pri plnení PMPOA sa postupovalo sektorovo a toto plnenie sa uskutočnilo prostredníctvom obežníkov ministerstva poľnohospodárstva a rybolovu prefektom regiónov a departementov s podrobnými pravidlami ohľadom pomoci. Francúzske orgány Komissii na jej žiadosť zaslali kópie nasledujúcich obežníkov:
- Obežník DEPSE/SDEEA č. 7016 z 22. apríla 1994 „Aides à la mise en conformité des élevages bovins et porcins“ (Pomoc na zosúladienie s predpismi pre chovy hovädzieho dobytku a ošípaných);
 - Obežník DEPSE/SDEEA č. 7021 z 18. apríla 1995 „Aides à la mise en conformité des élevages avicoles“ (Pomoc na zosúladienie s predpismi pre chovy hydiny);
 - Obežník DEPSE/SDEEA č. 7028 z 19. júna 1995 „Aides à la mise en conformité des élevages“ (Pomoc na zosúladienie s predpismi pre chovy);
 - Obežník DEPSE/SDEEA č. 7001 z 15. januára 1996 „Aides à la mise en conformité des élevages. Cas des jeunes agriculteurs qui s'installent à compter du 1er janvier 1996“ (Pomoc na zosúladienie s predpismi pre chovy. Prípady mladých poľnohospodárov, ktorí začínajú od 1. januára 1996.)
- (16) Príjemcami pomoci boli prevádzkovatelia alebo majitelia pozemkov s poľnohospodárskym využitím, najmä v odvetviach hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny. Čo sa týka investícií, ich cieľom boli úpravy existujúcich budov za účelom zvýšenia kapacity na skladovanie zvieracích výkalov a zlepšenia skladovacích zariadení na dosiahnutie úrovne požadovanej v normách smernice „dusičnany“⁽¹²⁾.
- (17) Financovanie spočívalo v štátnej pomoci vo výške 35 % nákladov v podobe kapitálového grantu pokrývajúceho 30 % nákladov, ku ktorej možno pridať zisk zo zvýhodnenej pôžičky, ktorej ekvivalent vo forme podpory by zodpovedal 5 % nákladov. Účasť agentúr pre zásobovanie vodou vo výške 1/3 nákladov nebola v obežníkoch citovaných v úvodnom ustanovení 15 uvedená.
- (18) Čo sa týka odvetví hovädzieho dobytku a ošípaných, plánovala sa tiež pomoc pre prevádzkovateľov, ktorí realizujú svoj projekt v rámci plánu na skvalitnenie materiálu („plan d'amélioration matérielle“ – PAM) v znevýhodnených oblastiach v podobe 30 % kapitálovej podpory a pôžičky, ktorej ekvivalent vo forme podpory je 15 %. Sadzby sa ešte zvyšujú, pokiaľ ide o mladých poľnohospodárov (43,75 % v nížinatej oblasti a 56,25 % v znevýhodnenej oblasti). V hydinárskom odvetví sa pre mladých poľnohospodárov predpokladá 5 % zvýšenie prostredníctvom zvýhodnenej pôžičky.
- (19) Obežníkom DEPSE/SDEEA č. 7001 z 15. januára 1996 sa zmenila výška pomoci pre mladých poľnohospodárov, ktorí začínajú od 1. januára 1996. Výška kapitálového grantu sa zvyšuje z 30 % na 35 % v znevýhodnených oblastiach a prioritných územiach rozvoja vidieka. Neplánuje sa žiadna zvýhodnená pôžička. V ostatných oblastiach sa výška kapitálového grantu zvyšuje z 30 % na 32,5 %. Doplnková pôžička s účinkom ekvivalentnej podpory 2,5 % sa povoľuje.
- (20) Na to, aby chovatelia získali nárok na podporu, museli predložiť predbežnú štúdiu, ktorú pre nich spracovali úradne uznaní odborníci a ktorá vyústila do vypracovania investičného projektu chovateľa. Tento rozbor slúžil ako podklad pre zmluvu na kontrolu znečistenia (pozri ustanovenie 5) a teda na definovanie oprávnenej čiastky pre každú zo strán zúčastnených na verejnom financovaní prác. Tieto štúdie predstavovali 2 % investičných nákladov a štát na ne prispel do výšky 50 % a agentúry pre zásobovanie vodou 50 % v maximálnom rozsahu 6 000 francúzskych frankov (FRF) bez dane (alebo 914 eur).
- (21) Zmluva na kontrolu znečistenia bola prvkom, ktorý chovateľovi ručil za plnenie opatrenia pre podporu ustanoveného v PMPOA ako aj za náhradu za prípadný poplatok agentúre pre zásobovanie vodou. Ide o záväzok dôvery, ktorý nevyhnutne poukazuje na existenciu problémov životného prostredia v chove, ale ktorého cieľom je pomôcť ich vyriešiť. Podpísali ho všetci finanční partneri vrátane chovateľa.
- 2. Dôvody, ktoré Komisia uvádza v rámci začatia vyšetrovacieho konania**
- (22) Komisia najskôr usúdila, že účasť agentúr pre zásobovanie vodou na PMPOA je štátnou pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy. Agentúry pre zásobovanie vodou sa vo výške 1/3 zúčastnili na financovaní investičných nákladov PMPOA. Komisia sa o ich účasti dozvedela až po zverejnení správy o hospodárení a bilancii PMPOA, vypracovanej Generálnou finančnou inšpekciou, Stálym výborom pre koordináciu inšpekcii Ministerstva poľnohospodárstva a rybolovu a Generálnej rady pre vodné a lesné staviteľstvo⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Podrobnosti o dotovaných investíciách možno konzultovať v rozhodnutí o otvorení konania.

⁽¹³⁾ Správa vypracovaná 26. júla 1999 a zverejnená na internetovej stránke francúzskeho ministerstva poľnohospodárstva: <http://www.agriculture.gouv.fr>.

- (23) Komisia vzala do úvahy skutočnosť, že článok 2 francúzskeho dekrétu č. 66-700 zo 14. septembra 1966 o finančných agentúrach v povodiach ustanovuje, že agentúry pre zásobovanie vodou sú štátnymi zariadeniami s právnou subjektivitou a finančnou autonómiou a že teda francúzska legislatíva nepripúšťa pochybnosti o verejnej povahe agentúr.
- (24) Komisia sa v rozhodnutí o začatí konania uzniesla na tom, že vzhľadom na legislatívne opatrenia ohľadom agentúr pre zásobovanie vodou a ich fungovania prijaté vo Francúzsku a vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora Európskych spoločenstiev a Súdu prvého stupňa⁽¹⁴⁾, sa agentúry pre zásobovanie vodou majú považovať za predĺženie štátu a že teda financovanie investícií týmito agentúrami v poľnohospodárskych prevádzkach predstavuje štátnu pomoc⁽¹⁵⁾.
- (25) Komisia usúdila, že sumy poskytnuté chovateľom hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny, vrátane súm pochádzajúcich od agentúr pre zásobovanie vodou, poskytovali týmto chovateľom výhodu, na ktorú iní chovatelia nemali nárok. Išlo teda o štátnu pomoc schválenú Francúzskom a ktorá narušila alebo mohla narušiť hospodársku súťaž uprednostňovaním určitých podnikov a určitých chovateľov, čím mohla poškodiť obchod medzi členskými štátmi. V dôsledku toho sa na toto opatrenie vzťahuje článok 87 ods. 1 Zmluvy.
- (26) Komisia sa tiež uzniesla, že štátna pomoc realizovaná Francúzskom predstavovala novú pomoc, ktorá nebola oznámená Komisii a ktorá mohla tým pádom predstavovať v zmysle Zmluvy protiprávnu pomoc. Komisia sa opierała najmä o článok 1 písm. f) nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES⁽¹⁶⁾, ktorý definuje protiprávnu pomoc ako novú pomoc realizovanú v rozpore s bývalým článkom 93 (ktorý sa prečísloval na 88) ods. 3 Zmluvy. Pojem novej pomoci znamená všetku pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktorá nie je existujúcou pomocou vrátane úprav existujúcej pomoci.
- (27) Komisia pripomenula, že každá Komisiou schválená schéma pomoci, v ktorej sa následne vykonávajú dôležité zmeny – v tomto prípade ohľadom účasti verejného orgánu na financovaní Komisii oznámenej pomoci, čím sa značne pozmenil kľúč financovania a tým pádom intenzita pomoci
- , predstavuje novú pomoc, ktorú je potrebné oznámiť Komisii v zmysle článku 88 Zmluvy a musí ňou byť schválená. Táto povinnosť bola potvrdená v článku 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 659/1999. Podľa Komisie zmena intenzity pomoci predstavovala sama o sebe prvok meniaci podstatu pomoci, z ktorého vyplýva oznamovacia povinnosť v zmysle článku 88 ods. 2 Zmluvy.
- (28) Komisia následne pristúpila k vyhodnoteniu príslušnej pomoci zohľadňujúc bod 23.3 usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci v poľnohospodárskom sektore⁽¹⁷⁾ (ďalej „poľnohospodárske usmernenia“), podľa ktorého každá protiprávna pomoc v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia (ES) č. 659/1999 musí byť hodnotená v súlade s predpismi a usmerneniami platnými v čase, keď sa schvaľuje.
- (29) Čo sa týka dotovaných investícií a formy pomoci, Komisia usúdila, že čo pokiaľ ide o sektor chovu ošípaných, PMPOA skutočne prevzal povahu investícií a že tieto investície zodpovedali hlavne investíciám, ktoré boli Komisii oznámené a ňou schválené. Čo sa týka sektora hovädzieho dobytku, Komisia, hoci v tom čase nepreskúmala pomoc z hľadiska predpisov Spoločenstva o hospodárskej súťaži, mohla pri začatí konania skonštatovať jej zlučiteľnosť s týmito predpismi. Pri hydinárskom sektore, Komisia zistila, že PMPOA prevzal opatrenie presne tak, ako ho ona predtým schválila. Nakoniec, pokiaľ ide o schému na podporu mladých poľnohospodárov, ktorí začínajú od 1. januára 1996, Komisia zistila, že v schéme neboli vykonané žiadne zmeny v časti týkajúcej sa oprávnených investícií, ale sa obmedzili na zmenu formy pomoci v časti financovanej štátom.
- (30) Tým pádom Komisia prišla k záveru, že čo sa týka povahy investícií a podob pomoci plánovanej francúzskymi orgánmi, táto pomoc, hoci je poznačená protizákonnosťou, sa realizovala v súlade s predpismi Spoločenstva o hospodárskej súťaži uplatňovaných v tom čase. Komisia teda nespochybnila túto časť realizácie pomoci.
- (31) Čo sa týka kľúča financovania pomoci, Komisia pripomenula, že podľa normatívneho rámca uplatňovaného v čase nadobudnutia účinnosti programu, horná hranica pre pomoc investíciám v prospech ochrany životného prostredia bola 35 % uhradených nákladov (45 % v znevýhodnených oblastiach). Článok 12 ods. 5 piata zarážka nariadenia (EHS) č. 2328/91, v ktorom sa ustanovila kontrola štátnej pomoci vzhľadom na bývalé články 92 a 93 (ktoré sa prečíslovali na 87 a 88) Zmluvy a na článok 6 spomenutého nariadenia, povoľoval pomoc investíciám, ktoré mali za cieľ ochranu životného prostredia, pokiaľ

⁽¹⁴⁾ Pozri najmä rozsudok Súdu z 12. decembra 1996 vo veci T-358/94 Štátna spoločnosť Air France/Komisia, Zb. s. II-2109; rozsudok Súdneho dvora z 22. marca 1977 vo veci 78/76 Steinike & Weinlig/RFA, Zb. s. 595; rozsudok Súdneho dvora z 31. januára 2001 vo veciach T-197/97 a T-198/97, Weyl Beef Products BV a ďalší/Komisia, Zb. s. II-303; rozsudok Súdneho dvora z 30. januára 1985 vo veci 290/83 Komisia/Francúzsko, Zb. s. 439; oznámenie Komisie z 26. marca 1997 o odvodoch, daniach a poplatkoch na životné prostredie na jednotnom trhu (KOM (97) 9 konečná verzia)

⁽¹⁵⁾ Pozri vyčerpávajúce zdôvodnenie Komisie ohľadom verejnej povahy agentúr pre zásobovanie vodou v rozhodnutí otvoriť konanie.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Ú. v. ES C 28, 1.2.2000, s. 2 a korigendum Ú. v. ES C 232, 12.8.2000, s. 17.

nemajú za následok zvýšenie produkcie. V rozhodnutí o štátnej pomoci č. N 136/91 Komisia vzala do úvahy skutočnosť, že zvyčajne považovala za zlučiteľnú so spoločným trhom výšku 35 % oprávnených nákladov pre tento druh pomoci (45 % v znevýhodnených oblastiach v zmysle smernice Rady 75/268/EHS z 28. apríla 1975 o poľnohospodárstve v horských a znevýhodnených oblastiach) ⁽¹⁸⁾. Táto výška pomoci bola potvrdená v bode 3.2.3 usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia ⁽¹⁹⁾, krátko potom, ako program nadobudol účinnosť.

(32) Existencia a povaha týchto obmedzení bola mimochodom jasne formulovaná francúzskymi orgánmi v sektorových obežníkoch o plnení PMPOA citovaných v ustanovení 15. Francúzske orgány v nich píše, že „Európska únia povolila, aby verejná pomoc tomuto druhu investícií spojených so zlepšením životného prostredia dosiahla výnimočne výšku 35 %“.

(33) Vzhľadom na skutočnosť, že kľúč na financovanie programu plánuje investičné náklady s účasťou 1/3 od štátu a územných orgánov (rovnomerne, čiže 1/6 z každej strany), 1/3 od agentúr pre zásobovanie vodou a 1/3 od prevádzkovateľov a vzhľadom na skutočnosť, že príspevok od agentúr pre zásobovanie vodou predstavuje štátnu pomoc, Komisia sa v rozhodnutí o začatí konania uzniesla na tom, že horné hranice schválené pre tento druh investícií podľa všetkého neboli rešpektované. Príspevok na financovanie PMPOA agentúrami pre zásobovanie vodou by mal vlastne za následok zvýšenie výšky verejného financovania na 2/3 investičných nákladov, čiže približne 66,6 % uhradených nákladov. Toto by podľa Komisie predstavovalo prekročenie povolenej výšky približne o 31,6 % (21,6 % v znevýhodnených oblastiach) uhradených nákladov. V prípade schémy na podporu mladých poľnohospodárov, ktorí začínajú od 1. januára 1996, by prišlo k rovnakému prekročeniu, keďže zmeny vykonané v schéme sa týkajú výhradne formy pomoci v časti financovanej štátom a teda nemajú za následok celkové zvýšenie miery pomoci v prospech mladých poľnohospodárov.

(34) Komisia tiež vzala do úvahy, že aj po 1. januári 2000, dátume nadobudnutia účinnosti usmernení pre poľnohospodárstvo, Komisia schvaľuje na základe bodu 4.1.1.2 menovaných usmernení pomoc pre tento druh investícií do výšky 40 % uhradených nákladov (50 % pre znevýhodnené oblasti). Pre mladých poľnohospodárov sa akceptuje výška 45 % (55 % v znevýhodnenej oblasti). To znamená, že uplatňovaním týchto výhodnejších podmienok na pomoc poskytnutú v roku 2000 by prekročenie výšky poskytnutej pomoci predstavovalo len 26,6 % (16,6 % v znevýhodnených oblastiach) a pre mladých poľnohospodárov 21,6 % (11,6 % v znevýhodnených oblastiach) pri investíciách realizovaných od 1. januára 2000 a zodpovedajúcich všetkým podmienkam ustanoveným v usmerneniach pre poľnohospodárstvo.

(35) Keďže Komisiou schválená pomoc pre investície sa zakladala na maximálnej povolenej výške verejného financovania 35 % nákladov na menované investície (45 % v znevýhodnených oblastiach) či dokonca 40 % až 55 % podľa jednotlivých prípadov, od 1. januára 2000 Komisia v rozhodnutí o začatí konania zistila, že hladina pomoci poskytnutej uplatňovaním PMPOA mohla nezodpovedať Komisiiu povolenej výške a že, z tohto dôvodu, všetky verejné financovania prekračujúce povolenú hornú hranicu bude predstavovať štátnu pomoc nezlučiteľnú so Zmluvou.

(36) Po preskúmaní informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi mala Komisia pochybnosti o zlučiteľnosti pomoci investíciám financovaným v rámci PMPOA počas obdobia 1994–2000, najmä čo sa týka výšky pomoci, ktorá bola poskytnutá nad povolenú intenzitu 35 %, či 45 % so spoločným trhom. Z tohto dôvodu Komisia začala konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy.

(37) Komisia sa tiež uzniesla na tom, že výška pomoci na realizáciu rozboru prevádzky aplikovaná francúzskymi orgánmi bola v súlade s uplatňovanými predpismi pre hospodársku súťaž.

III. PRIPOMIENKY PREDLOŽENÉ FRANCÚZSKOM

(38) Listom z 21. júna 2001 francúzske orgány predložili svoje pripomienky k rozhodnutiu Komisie začať konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy proti uvedenej pomoci.

(39) Francúzske orgány vzali na vedomie právne zdôvodnenie Komisie ohľadom verejnej povahy štátnej pomoci od agentúr pre zásobovanie vodou. Podľa týchto orgánov má francúzska vláda zámer revidovať zákon 64/1245 zo 16. decembra 1964 o schéme a rozdelení vôd a o boji proti ich znečisťovaniu, ktorý osobitne vymedzuje základné princípy fungovania agentúr pre zásobovanie vodou tak, aby sa najmä pravidlá na výpočet poplatkov a zameranie programov finančnej pomoci agentúr v budúcnosti predkladali parlamentu na schválenie.

(40) Francúzske orgány sa však predsa domnievajú, že na prekročenie výšky 35 % a 45 % sa mohli použiť ustanovenia článku 12 ods. 5 nariadenia (EHS) č. 2328/91, ďalej článok 12 ods. 3 písm. d) nariadenia Rady (ES) č. 950/97 z 20. mája 1997 o zlepšení výkonnosti štruktúr v poľnohospodárstve ⁽²⁰⁾. Tieto ustanovenia podľa francúzskych orgánov umožňujú neuplatňovať zákazy pomoci a obmedzovania prekročenia týchto sadzieb pri určitých investíciách, medzi ktorými sú aj investície zamerané na ochranu životného prostredia.

⁽¹⁸⁾ Ú. v. ES L 128, 19.5.1975, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. ES C 72, 10.3.1994, s. 3.

⁽²⁰⁾ Ú. v. ES L 142, 2.6.1997, s. 1.

- (41) Čo sa týka vplyvu na hospodársku súťaž z dôvodu účasti agentúr pre zásobovanie vodou na PMPOA, francúzske orgány sa domnievajú, že tieto agentúry neuprednostňujú nespravodlivým spôsobom jeden osobitný národný sektor z nasledovných dôvodov. V skutočnosti ide o neproduktívne investície, ktoré aj napriek vysokým sadzbám pomoci zaťažujú hospodárstvo prevádzok a tlačia príslušných chovateľov do nevýhodnej situácie oproti tým, ktorí takéto investície nerealizujú. Týchto je mimochodom vo Francúzsku zďaleka väčší počet. Podľa francúzskych orgánov sa hospodárska súťaž vo všeobecnosti narúša v neprospech príslušných chovateľov a nie v ich prospech.
- (42) Podľa francúzskych orgánov, ak by sa narušila hospodárska súťaž podľa článku 87 Zmluvy, mohlo by sa tak stať jedine vzhľadom na chovateľov v iných členských štátoch, ktorí by vykonali podobné práce ale s finančnou pomocou obmedzenou na 35 % alebo na 45 % v znevýhodnených oblastiach. Podľa francúzskych orgánov by skutočnosť takéhoto porušenia mohla byť posudzovaná len prípad od prípadu.
- (43) Francúzske orgány vo svojom zdôvodnení pokračujú tvrdením, že skutočná výška pomoci uplatňovaná na takéto práce sa výrazne mení od jedného chovateľa k druhému vzhľadom na presné postupy pre plnenie programu. Vysvetľujú, že tieto sadzby sú všeobecne oveľa nižšie ako 60 %, ak ich vypočítavame pomocou hodnoty pomoci vyjadrenej v percentuálnej časti výšky investícií v súlade s článkom 7 ods. 2 nariadenia (EHS) č. 2328/91 a článkom 7 ods. 2 nariadenia (ES) č. 950/97.
- (44) Podľa francúzskych orgánov, pravidlá pre uplatňovanie pomoci poskytnutej štátom oznámené Komisii vymedzujú všeobecný rámec pre plnenie programu. Agentúry pre zásobovanie vodou prijali z ich strany rovnaký zoznam oprávnených prác, ale horné hranice pre pomoc nie sú vždy tie isté. Okrem toho boli miestne pridané technické obmedzenia (napríklad čo do m² prevádzkovej plochy) pre pomoc od agentúr ako aj od štátu alebo miestnych orgánov, ktoré často znižujú časť na financovanie oprávnených prác. Nakoniec, pre niektoré agentúry pre zásobovanie vodou sa celkové obmedzenie pre časťku pomoci vykonalo prostredníctvom „veľkej dobytčej jednotky dusíka“(VDJD, unité gros bétail azote – UGBN).
- (45) Z dôvodu rôznych obmedzení tak je podľa francúzskych orgánov skutočná výška poskytnutej pomoci vzťahujúca sa na výdavky schválené chovateľom na oprávnené práce stále prakticky nižšia ako maximálna sadzba povolená programom.
- (46) Francúzske orgány vysvetlili, že pri príležitosti prác nutných na zlepšenie účinnosti ochrany životného prostredia niektorí chovatelia realizujú modernizačné práce. Tieto práce nie sú oprávnené a teda nemajú nárok na podporu v rámci PMPOA.
- (47) V chove hovädzieho dobytku, ktorý predstavuje 80 % počtu chovov, ktoré môžu prijímať podporu PMPOA, je vraj výška skutočnej priemernej podpory skôr slabá, najčastejšie medzi 35 a 50 % a okrem toho veľmi premenlivá v závislosti od výrobného systému. Je to dôsledkom veľkej rôznorodosti druhov výkalov, tekutých, pevných a najčastejšie zmiešaných a teda tiež skladovania, a to čo sa týka jeho druhu (hnojiská, jamy na močovku) ako aj jeho kapacity a tiež dôsledkom toho, že tieto investície do skladovania ako aj do betónovania povrchu priestranstiev a pokrytia prevádzkových priestorov podliehajú technickým obmedzeniam alebo výnimočne nízkym finančným obmedzeniam.
- (48) V halových chovoch ošípaných a hydiny existujúce kapacity na skladovanie odpadových vôd zvyčajne stačia vzhľadom na obdobia zákazu rozhadzovania. Vtedy práce spočívajú v obnovení nepriepustnosti skládok alebo existujúcich betónových povrchov alebo v inštalovaní dvojfázových krmných systémov, čím sa zníži znečistenie hneď pri zdroji v chovoch ošípaných alebo sa tým zlepší spravovanie trusu v chovoch hydiny. Skutočná výška podpory teda môže dosahovať až 60 % výšky oprávnených prác, ako je vidno v tabuľke 1. Najčastejšie je však výška oprávnených prác oveľa nižšia ako pri hovädzom dobytku.
- (49) Podľa francúzskych orgánov štúdia zahŕňajúca 20 000 spisov agentúry pre zásobovanie vodou Loire-Bretagne ukazuje, že priemerná výška podpory je 40 %.
- (50) Časť týchto spisov totiž zodpovedá novým konštrukciám realizovaným v rámci programu, keď sa z rôznych dôvodov usúdilo ako nevhodné vykonať odporúčané práce v existujúcich budovách. Podľa francúzskych orgánov je potrebné riešiť tieto prípady osobitne, pretože tu už podpora nespadá do pomoci na ochranu životného prostredia ale do pomoci na modernizáciu ustanovenej v článku 7 ods. 2 písm. b) nariadenia (EHS) č. 2328/91 a v článku 12 ods. 4 písm. c) nariadenia (ES) č. 950/97. Výška pomoci vtedy nemôže prekročiť 35 % alebo 26,25 % (respektíve 38,75 % v znevýhodnenej oblasti) nákladov na práce podľa toho, či chovateľ môže alebo nemôže získať plán hmotného zlepšenia. V takýchto prípadoch je skutočná výška pomoci v príkladoch tabuľky 2 stále oveľa nižšia ako tieto sadzby – stĺpec (a) udáva, aká by bola výška nákladov na realizáciu prác na zlepšenie ochrany životného prostredia, ak by sa budovy zachovali.
- (51) Okrem toho sa v tej istej prevádzke môžu realizovať práce na existujúcich budovách ako aj nové konštrukcie.

- (52) Nakoniec, ak by bolo potrebné urobiť porovnanie prípad od prípadu, podľa francúzskych orgánov by bolo potrebné rozhodne vylúčiť z porovnávania v súlade s článkom 87 Zmluvy chovateľov platiacich agentúram pre zásobovanie vodou ročný poplatok.

Tabuľka 1

Príklady skutočnej výšky pomoci na zosúladenie s normami v rámci PMPOA

(výška vo francúzskych frankoch ⁽¹⁾)

Druh chovu	Potrebné zlepšenia	Celková výška prác (a)	Výška oprávnených prác (b)	Schválená výška: štát (c)	Schválená výška: agentúra pre zásobovanie vodou (d)	Celková pomoc (e)	Skutočná výška (e/b)
Zmiešané chovy: 52 dojnic, 20 bez trhovej produkcie mlieka čiže 120 VDJD	Nepriepustná úprava a pokrytie prevádzkovej plochy Zväčšenie kapacity hnojiska Konštrukcia jamy na močovku	334 154	257 372	236 550	236 550	141 930	55,1 %
60 dojnic a obnovenie čiže 80 VDJD	Nepriepustná úprava existujúcej jamy Konštrukcia odkrytej jamy Nepriepustná úprava prevádzkovej plochy	328 178	328 178	272 038	272 038	163 222	49,7 %
90 dojnic a obnovenie čiže 120 VDJD	Vybudovanie hnojiska Zväčšenie kapacity jamy Oddelenie dažďových vôd Plán na rozhadzovanie	1 220 700	671 020	495 800	495 800	252 780	36,7 %
Zmiešaný chov: 450 jatočných ošípaných, 84 kusov hovädzieho dobytku na mäso a mlieko čiže 115 VDJD	Prechod na 9 mesačné obdobie skladovania odpadových vôd Pokrytie prevádzkovej plochy Napájadlo pre ošípané	196 380	188 330	177 225	177 225	115 195	57,5 %
147 prasníc, 27 kancov, 1 840 jatočných ošípaných čiže 223 VDJD	Sieť na separáciu vôd Pokrytie dvorov	93 180	305 510	16 163	16 163	10 505	34,4 %
210 prasníc, 1 318 jatočných ošípaných, čiže 167 VDJD	Nepriepustná úprava hnojiska Kanalizačná sieť Viacfázové kŕmenie	100 293	55 375	55 375	55 375	33 225	60 %
242 000 reprodukčnej hydiny, čiže 1 128 VDJD	Inštalácie vyprázdňovania a sušenia trusu	1 575 200	547 700	310 930	310 930	186 558	34,6 %

⁽¹⁾ 1 francúzsky frank=0,15 eur

Tabuľka 2

Príklady skutočnej výšky pomoci v prípade výstavby nových budov

(výška vo francúzskych frankoch)

Druh chovu	Potrebné zlepšenia	Predpokladané náklady na staré budovy (a)	Celková výška prác (b)	Schválená výška: štát (c)	Schválená výška: agentúra pre zásobovanie vodou (d)	Celková pomoc (e)	Skutočná výška (e/b)
80 dojnic a obnovenie, čiže 123 VDJD	Výstavba slameného ustajnenia pre všetky zvieratá Namontovanie žľabov	380 120	468 502	328 640	90 880	118 592	25,3 %
75 bez trhovej produkcie mlieka a obnovenie, čiže 116 VDJD	Výstavba voľného ustajnenia Zvýšenie kapacity skladovania močovky a hnoja	280 634	741 807	212 436	111 211	97 094	13,1 %
82 bez trhovej produkcie mlieka a obnovenie, čiže 134 VDJD	Výstavba voľného ustajnenia Nepriepustná úprava betónových priestranstiev Zvýšenie kapacity skladovania močovky a hnoja	605 565	1 197 152	437 153	196 951	190 231	15,9 %
70 bez trhovej produkcie mlieka a obnovenie, čiže 110 VDJD	Výstavba voľného ustajnenia Nepriepustná úprava betónových priestranstiev Výstavba jamy na močovku	160 940	565 612	88 550	6 000	26 565	4,7 %
34 650 nosnej hydiny čiže 214 VDJD	Výstavba kurínov Priestor na skladovanie trusu Inštalácia na sušenie trusu	368 454	2 309 993	368 454	176 454	163 472	7,1 %

IV. POSÚDENIE

75 z 29. októbra 1975 o spoločnej organizácii trhu s mäsom hydiny ⁽²⁴⁾.

1. Úvod: článok 87 ods. 1 Zmluvy

1.1. Existencia výberového zvýhodnenia financovaného zo štátnych zdrojov

(53) Podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy „ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.“

(55) Čo sa týka povahy podpory, musí byť ustanovená na úrovni poľnohospodárskych prevádzkovateľov, ktorí realizovali investície v rámci PMPOA. Komisia usudzuje, že financovanie PMPOA výberovo zvýhodnilo francúzskych poľnohospodárov.

(54) Článok 21 nariadenia Rady (EHS) č. 2759/75 z 29. októbra 1975 o spoločnej organizácii trhu s bravčovým mäsom umožnil uplatňovanie článkov 87 až 89 Zmluvy v sektore bravčového mäsa ⁽²¹⁾. V sektore hovädzieho mäsa umožnil ich uplatňovanie článok 40 nariadenia Rady (ES) č. 1254/99 zo 17. mája 1999 o spoločnej organizácii trhu s hovädzím a teľacím mäsom ⁽²²⁾. Pred jeho prijatím sa uplatňovali v tom istom sektore podľa článku 24 nariadenia Rady (EHS) č. 805/68 z 27. júna 1968 o spoločnom trhu s hovädzím a teľacím mäsom ⁽²³⁾. V sektore hydiny umožnil ich uplatňovanie článok 19 nariadenia Rady (EHS) č. 2777/

(56) Komisia usudzuje, že na rozdiel od tvrdení francúzskych orgánov v ich pripomienkach, neproduktívny charakter investícií neodstraňuje zvýhodňujúci účinok pomoci z čisto ekonomického hľadiska, keďže na seba preberá náklady, ktoré by mal normálne hradil príjemca, čím ho zvýhodňuje voči konkurentom, ktorí takúto pomoc nedostávajú.

(57) Okrem toho, aj za predpokladu, že by takéto neproduktívne investície mohli zo začiatku zafašovať ekonomiku prevádzkovateľov tým, že podľa francúzskych orgánov príslušných chovateľov stavajú do znevýhodnenej situácie oproti tým, ktorí takéto investície nerealizujú, je neodskriepiteľné, že

⁽²¹⁾ Ú. v. ES L 282, 1.11.1975, s. 1.

⁽²²⁾ Ú. v. ES L 160, 26.6.1999, s. 21.

⁽²³⁾ Ú. v. ES L 148, 3.8.1996, s. 24.

⁽²⁴⁾ Ú. v. ES L 282, 1.11.1975, s. 77.

tieto investície podliehajú presnej zákonnej povinnosti a že nakoniec budú musieť všetci dotyční chovatelia realizovať tento druh investícií, aby sa vyhli porušovaniu predpisov.

1.2. Vplyv na obchod

- (58) Aby bolo možné ustanoviť, či pomoc, ktorá je predmetom tohto rozhodnutia, spadá do rozsahu pôsobnosti článku 87 ods. 1 Zmluvy, je potrebné nakoniec určiť, či môže mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi.
- (59) Súdny dvor konštatoval, že keď členským štátom poskytnutá výhoda posilňuje pozíciu jednej kategórie podnikov voči iným konkurenčným podnikom vo vnútornom obchode Spoločenstva, tieto obchody sa musia považovať za ovplyvnené týmto zvýhodnením.⁽²⁵⁾
- (60) Ukazuje sa, že pomoc, ktorej sa týka toto rozhodnutie, môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, keďže zvýhodňuje vnútroštátnu produkciu na úkor produkcie ostatných členských štátov. Príslušné sektory sú totiž mimoriadne otvorené konkurencii na úrovni Spoločenstva a teda veľmi citlivé na všetky opatrenia v prospech produkcie v niektorom členskom štáte.
- (61) Tabuľka 3 ukazuje úroveň obchodných výmen medzi Francúzskom a ostatnými členskými štátmi pre príslušné výrobky počas prvého roka nasledujúceho po nadobudnutí účinnosti PMPOA.

Tabuľka 3

Francúzsko/EÚ 11	Hovädzie mäso	Bravčové mäso	Hydina
Dovoz 1994			
Ton	525 000	463 000	85 000
Miliónov ECU	1 664	860	170
Vývoz 1994			
Ton	796 000	361 000	389 000
Miliónov ECU	2 368	669	863

1.3. Závery o charaktere pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy

- (62) Opatrenia preskúmané v tomto rozhodnutí predstavujú štátnu pomoc v zmysle Zmluvy, pretože príjmom poskytujú ekonomickú výhodu, z ktorej iné sektory nemôžu mať prospech. Z tohto dôvodu Komisia usudzuje, že tieto opatrenia spadajú pod článok 87 ods. 1 Zmluvy.

2. Protiprávnosť dotyčných podpôr

- (63) Článok 1 písm. f) nariadenia (ES) č. 659/1999 vymedzuje protiprávnú pomoc ako novú pomoc realizovanú v rozpore s článkom 93(3) (teraz 88) Zmluvy. Pojem novej pomoci znamená, v súlade s článkom 1 písm. c) uvedeného rozhodnutia všetku pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktorá nie je existujúcou pomocou vrátane úprav existujúcej pomoci.
- (64) Každá Komisiou oprávnená schéma pomoci, v ktorej sa následne vykonávajú dôležité zmeny – v tomto prípade ohľadom účasti verejného organizmu na financovaní Komisii oznámenej pomoci, čím sa značne pozmenil kľúč financovania a tým pádom intenzita pomoci –, predstavuje novú pomoc, ktorú je potrebné oznámiť Komisii v zmysle článku 88 Zmluvy a ktorá ju musí schváliť.
- (65) Podľa Súdneho dvora sa povinnosť informovať Komisiu o projektoch s tendenciou zriaďovať alebo pozmeňovať pomoc ustanovenú v prvej vete článku 88 ods. 3 Zmluvy neuplatňuje len na počiatočný projekt ale aj na neskôr vykonané zmeny v tomto projekte s tým, že takéto informácie sa môžu podať Komisii v rámci konzultácií, na ktoré dáva podnet pôvodné oznámenie⁽²⁶⁾.
- (66) Táto povinnosť oznamovania novej pomoci bola potvrdená v článku 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 659/1999.
- (67) Okrem iného je potrebné upresniť, že vsunutie informačného materiálu do inventára podpôr vypracovaného francúzskym ministerstvom poľnohospodárstva má výhradne informačnú hodnotu a nemôže byť kvalifikované ako oznámenie podľa Zmluvy. Navyše, obsiahnuté informácie tak isto neodkazujú na účasť agentúr pre zásobovanie vodou na programe, a zároveň tvrdia, že účasť štátu predstavuje 35 % investičných nákladov.

- (68) Komisia nebola schopná odhadnúť účasť agentúr pre zásobovanie vodou na programe a vplyv, ktorý by ich účasť mohla mať na verejnú podporu pre príslušné investície. Presnejšie, Komisia nemohla preskúmať možný dopad, ktorý by na intenzitu výšky mala účasť verejnej inštitúcie na financovaní pomoci. Z toho vyplýva, že francúzskymi orgánmi skutočne poskytnutá pomoc nezodpovedala nevyhnutne Komisiou schváleným opatreniam v rámci štátnej pomoci č. N 136/91 a N 342/94.

⁽²⁵⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 1980 vo veci 730/79 Philip Morris Holland BV/Komisia, Zb. s. 2671, bod 11.

⁽²⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 9. októbra 1984 vo veciach 91 a 127/83 Heineken Brouwerijen BV/Inspektor der Vennootschapsbelasting v Amsterdam a Utrecht, Zb. s. 3435.

(69) Zmena intenzity pomoci predstavuje sama o sebe prvok zmeny podstaty pomoci, z ktorého vyplýva oznamovacia povinnosť v zmysle článku 88 ods. 2 Zmluvy.

(70) Okrem toho, čo sa týka najmä odvetvia hovädzieho dobytku, francúzske orgány neupovedomili Komisiu o plánovanej pomoci pre investície. Francúzske orgány však tvrdili, že vzhľadom na to, že Komisia považovala opatrenie za oprávnené pre finančnú účasť Spoločenstva, opodstatnene z toho vyvodili jeho zlučiteľnosť s predpismi Spoločenstva. Nariadenie (EHS) č. 2328/91 uplatňované v tom čase však v článku 12 ods. 5 ustanovovalo, že pomoc investíciám týkajúcim sa ochrany a zlepšenia životného prostredia sa povoľujú pod podmienkou, že nemajú za následok zvýšenie produkcie a že sú v súlade s článkami 92 až 94 Zmluvy (teraz 87 až 89). To zahŕňa povinnosť oznámiť každú schému štátnej pomoci v zmysle bývalého článku 93 ods. 3 Zmluvy o to viac, že uplatňované podmienky pre pomoc v roku 1994 nezodpovedali Komisii oznámeným podmienkam v roku 1991.

(71) Z uvedeného vyplýva, že štátna pomoc realizovaná Francúzskom spočívala v novej Komisii neoznámennej pomoci a z tohto dôvodu protiprávnej v zmysle Zmluvy.

3. Preskúmanie zlučiteľnosti pomoci

(72) Článok 87 Zmluvy však ustanovuje aj výnimky, hoci niektoré zjavne nie sú uplatniteľné, najmä tie, ktoré sú ustanovené v ods. 2. Francúzske orgány sa o nich nezmienili.

(73) Čo sa týka výnimiek ustanovených v článku 87 ods. 3 Zmluvy, tieto sa musia pri skúmaní akéhokoľvek programu štátnej alebo sektorovej pomoci alebo akéhokoľvek individuálneho prípadu uplatňovania schém všeobecnej pomoci vykladať striktnie. Najmä sa môžu udeliť len v prípade, ak Komisia môže potvrdiť, že pomoc je potrebná na realizáciu jedného z príslušných cieľov. Keďže by schválenie uvedených výnimiek pomoci, ak by nezahŕňali takúto protihodnotu, znamenalo umožniť zásah do obchodu medzi členskými štátmi a bezdôvodné narušenie hospodárskej súťaže vzhľadom na záujem Spoločenstva a zároveň neoprávnené výhody pre hospodárske subjekty určitých členských štátov.

(74) Komisia usudzuje, že dotyčná štátna pomoc nie je určená na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy. Takisto nie je určená na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy. Pomoc taktiež nie je určená na podporu kultúry

a zachovania kultúrneho dedičstva v súlade s článkom 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy.

(75) Článok 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy ustanovuje, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať pomoc určenú na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Na to, aby sa dala získať táto výnimka, musí podpora prispievať k rozvoju daného sektora.

(76) Čo sa týka dotovaných investícií a formy pomoci, Komisia sa pri začatí konania uzniesla, že hoci je pomoc poznačená protizákonnosťou, realizovala sa v súlade s predpismi Spoločenstva o hospodárskej súťaži uplatňovaných v tom čase. Komisia teda nemá dôvod spochybniť túto časť realizácie pomoci.

(77) Nasledujúce preskúmanie zlučiteľnosti pomoci sa teda venuje výhradne výške pomoci uplatňovanej francúzskymi orgánmi.

(78) Komisia pri začatí konania vo veci zisťovania pripomenula, že podľa normatívneho rámca uplatňovaného v čase nadobudnutia účinnosti programu bola horná hranica pre pomoc investíciám v prospech ochrany životného prostredia 35 % uhradených nákladov (45 % v znevýhodnených oblastiach).

(79) Francúzske orgány sa však predsa len domnievajú, že na prekročenie výšky 35 % a 45 % sa mohli použiť ustanovenia článku 12 ods. 5 nariadenia (EHS) č. 2328/91, ďalej článok 12 ods. 3 písm. d) nariadenia Rady (ES) č. 950/97. Tieto ustanovenia podľa francúzskych orgánov umožňujú neuplatňovať zákazy pomoci a obmedzovaniu prekročenia týchto sadzieb pri určitých investíciách, medzi ktorými sú aj investície zamerané na ochranu životného prostredia.

(80) Komisia predovšetkým poznamená, že článok 12 ods. 5 piata zarážka nariadenia (EHS) č. 2328/91, v ktorom sa ustanovila kontrola štátnej pomoci vzhľadom na bývalé články 92 a 93 (ktoré sa prečíslovali na 87 a 88) Zmluvy a na článok 6 spomenutého nariadenia, povoľoval pomoc investíciám, ktoré mali za cieľ ochranu životného prostredia, pokiaľ nemajú za následok zvýšenie produkcie. Komisia považuje za dokázané, že investície, na ktoré sa pomoc zameriava, skutočne nemajú za následok zvýšenie produkcie, pretože boli určené výhradne na ochranu životného prostredia vo vidieckom prostredí (najmä skladovanie a spracovanie odpadových vôd).

(81) Čo sa bližšie týka povolenej výšky pomoci, Komisia v rozhodnutí o štátnej pomoci č. N 136/91 určenom Francúzsku pripomenula, že zvyčajne považovala za

zlučiteľnú so spoločným trhom výšku 35 % oprávnených nákladov pre tento druh pomoci (45 % v znevýhodnených oblastiach).

(82) Tieto sadzby potvrdilo usmernenie Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia, krátko potom, ako začala realizácia PMPOA. Bod 3.2.3 uvedeného usmernenia ustanovil, že vo všeobecnosti sa môže povoľovať pomoc investíciám zameraným na ochranu životného prostredia, ak neprekračujú isté hranice. Poznámka pod čiarou č. 14 v druhom pododseku upresňovala, že „pre investície spadajúce pod článok 12 ods. 1 a 5 nariadenia Rady (EHS) č. 2328/91 je maximálna výška pomoci 35 % alebo 45 % v znevýhodnených (...) oblastiach. Tieto maximálne výšky pomoci sa uplatňujú na akokoľvek veľké podniky. Z tohto dôvodu sa nemôžu zvýšiť pre malé a stredné podniky, ako sa uvádza ďalej v tomto oddieli. Pre investície vykonané v oblastiach cieľov č. 1 a č. 5 b) si Komisia vyhradzuje právo prijatia po preskúmaní prípadu väčšej pomoci, ako je uvedené vyššie, ak je členský štát schopný zdôvodniť ju.“

(83) Nariadenie (ES) č. 2328/91 bolo zrušené nariadením (ES) č. 950/97. Článok 12 ods. 2 písm. e) nariadenia (ES) č. 950/97 určoval, že členské štáty môžu poskytnúť pomoc investíciám zameraným na „ochranu a skvalitnenie životného prostredia pod podmienkou, že tieto investície nezvyšujú výrobnú kapacitu“. Článok 12 ods. 3 uvedeného nariadenia spresňoval, že „v individuálnych alebo združených prevádzkach, ktoré spĺňajú podmienky na oprávnenosť ustanovené v článkoch 5 a 9, sa pomoc investíciám, ktorá prekračuje hodnoty a výšky uvedené v článku 7 ods. 2 a 3 a v článku 11 zakazuje“. Avšak, podľa článku 12 ods. 3 druhý pododsek písm. d) uvedeného nariadenia sa tento zákaz neuplatňoval na pomoc určenú „investíciám určeným na ochranu a skvalitnenie životného prostredia“.

(84) Pritom, článok 12 ods. 2 a 3 nariadenia (ES) č. 950/97 ustanovil, že články 92 až 94 Zmluvy (ktoré sa prečíslovali na 87 až 89) sa na takúto pomoc uplatňujú. To sa rovnalo odkazu na pravidlá hospodárskej súťaže v tom čase číže na prax Spoločenstva už citovanú v rozhodnutí o štátnej pomoci č. N 136/91 a na podmienky prevzaté usmernením Spoločenstva pre ochranu životného prostredia.

(85) Komisia na základe ustanovení uplatňovaných v období 1994-1999 tak, ako sú opísané v tomto rozhodnutí, sa môže uznieť len na tom, že maximálna uplatňovaná výška pomoci v tomto prípade predstavovala 35 % uhradených nákladov (45 % v znevýhodnených oblastiach) a že teda pomoc poskytnutá nad túto sadzbu nebola v súlade s uvedenými ustanoveniami.

(86) Čo sa však týka roku 2000, keďže išlo o pomoc investíciám v poľnohospodárskych prevádzkach, bod 4.1.1.2

usmernení pre poľnohospodárstvo uplatňovaných od 1. januára 2000 ustanovuje, že maximálna výška verejnej pomoci, vzhľadom na oprávnenú investíciu, môže dosiahnuť 40 % alebo 50 % v znevýhodnených oblastiach. Avšak, ak pokiaľ ide o investície vykonané mladými poľnohospodármi počas piatich rokov od začiatku ich činnosti, maximálna výška pomoci sa zvyšuje na 45 % alebo 55 % v znevýhodnených oblastiach.

(87) Bod 4.1.2.4 usmernení pre poľnohospodárstvo výnimočne ustanovuje, že ak investície vedú k dodatočným nákladom spojeným najmä s ochranou a skvalitnením životného prostredia, môže sa maximálna výška pomoci 40 % a 50 % ustanovená v bode 4.1.1.2 uvedených usmernení zvýšiť o 20 respektíve 25 percentných bodov. Toto zvýšenie sa tak môže poskytnúť pre investície, ktorých cieľom je zabezpečiť dodržiavanie čerstvo zavedených základných noriem za podmienok vymedzených v článku 2 nariadenia Komisie (ES) č. 1750/1999 z 23. júla 1999, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) ⁽²⁷⁾. Musí byť obsiahnuté prísne v medziach dodatočných oprávnených nákladov požadovaných na realizáciu stanoveného cieľa a nesmie sa týkať investícií, ktoré vedú ku zvýšeniu produkčnej kapacity.

(88) Právna situácia voči tomuto prípadu sa zmenila potom, ako 23. januára 2004 nadobudlo účinnosť nariadenie Komisie (ES) č. 1/2004 z 23. decembra 2003 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim vo výrobe, spracovaní a odbyte poľnohospodárskych výrobkov ⁽²⁸⁾. Toto nariadenie za určitých podmienok povoľuje pomoc malým a stredným poľnohospodárskym podnikom tým, že ich oslobodzuje od oznamovacej povinnosti ustanovenej v článku 88 ods. 3 Zmluvy.

(89) Francúzske orgány upresnili, že príjemcami pomoci pre investície financované v rámci PMPOA počas obdobia 1994-2000 boli malé a stredné podniky v zmysle článku 2 bod 4 nariadenia (ES) č. 1/2004.

(90) Nariadenie (ES) 1/2004 v článku 20 ods. 2 ustanovuje, že individuálna pomoc a schémy pomoci zrealizované pred dátumom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a pomoc poskytnutá v rámci týchto schém bez povolenia Komisie a pri nedodržaní oznamovacej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy je zlučiteľná so spoločným trhom

⁽²⁷⁾ Ú. v. ES L 214, 13.8.1999, s. 31. Druhý pododsek uvedeného článku 2 ustanovuje, že „ak sa investície realizujú s cieľom dosiahnutia súladu s novovyžadovanými základnými normami pre ochranu životného prostredia [...], môže sa na splnenie týchto nových noriem poskytnúť podpora. V tom prípade je možné udeliť termín na zosúladienie s uvedenými základnými normami, ak sa je takýto termín potrebný na vyriešenie osobitných problémov, ktoré sa vyskytnú pri plnení daných noriem a ak je v súlade s príslušnou špecifickou legislatívou.“

⁽²⁸⁾ Ú. v. EÚ L 1, 3.1.2004, s. 1.

v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy a je vyčlenená, ak spĺňa podmienky stanovené v článku 3 tohto nariadenia s výnimkou požiadaviek v ods. 1 a ods. 2 písm. (b) a (c) tohto článku.

(91) Článok 3 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1/2004 ustanovuje, že pomoc poskytnutá podľa schém uvedených v ods. 2 je zlučiteľná so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy a je oslobodená od oznamovacej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy za predpokladu, že poskytnutá pomoc priamo spĺňa všetky podmienky tohto nariadenia.

(92) Článok 4 nariadenia (ES) č. 1/2004 obsahuje podmienky, ktoré musia byť dodržané v takomto prípade, čiže v prípade schém pomoci neoznámeným investíciám v prospech malých a stredných podnikov.

(93) Podľa článku 4 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1/2004 teda pomoc na investovanie do poľnohospodárskych usadlostí v rámci spoločenstva na výrobu, spracovanie a odbyt poľnohospodárskych výrobkov je zlučiteľná so spoločným trhom a je oslobodená od oznamovacej povinnosti za predpokladu, že hrubá hodnota pomoci nepresahuje 50 % oprávnených investícií v menej priaznivých oblastiach a 40 % oprávnených investícií v ostatných regiónoch.

(94) Ak však majú investície za následok dodatočné náklady spojené s ochranou a skvalitnením životného prostredia, maximálna výška pomoci 50 % a 40 % môže byť zvýšená o 25 respektíve o 20 bodov. Tieto zvýšenia sa môžu povoliť len investíciám, ktoré idú ďalej ako minimálne podmienky, ktoré sú v súčasnosti predpísané Spoločenstvom alebo investíciám realizovaným na zosúladienie s novozavedenými základnými normami. Tieto zvýšenia sa prísne obmedzujú na potrebné dodatočné oprávnené náklady a neuplatňujú sa v prípade investícií, ktorých výsledkom je zvýšenie produkčnej kapacity.

(95) V tomto prípade je zrejmé, že ide o investície zamerané na ochranu a skvalitnenie životného prostredia, voči ktorým bola normou na ochranu životného prostredia najmä smernica „dusičnany“. Táto norma bola prijatá v roku 1991 a tým pádom nemohla byť v roku 2000 označovaná ako nová norma.

(96) Komisia sa však vyslovila ohľadom tejto problematiky v rámci štátnej pomoci č. N 355/2000, keď povolila pokračovanie PMPOA od roku 2001 až do roku 2006. Uvažujúc rovnako ako v tom čase, Komisia dnes kladie dôraz na skutočnosť, že nemôže nevedieť o tom, že prvý francúzsky akčný program pre implementáciu smernice „dusičnany“ bol prijatý až v roku 1997 a že prvá skutočná

povinnosť dosiahnuť výsledky, vyjadrujúca uvedený program, bola uložená chovateľom v teréne až po tomto dátume. Hoci sa zdá byť jasné, že Francúzsko nepreukázalo veľa horlivosti v implementácii tejto smernice a že malo prijať potrebné opatrenia v už dávno uplynutej lehote⁽²⁹⁾, je nepopierateľné, že prvé povinnosti, s ktorými sa chovatelia oboznámili, sú oveľa neskoršie.

(97) Navyše, oproti niektorým iným normám Spoločenstva smernica „dusičnany“ neobsahuje presne formulované povinnosti, s ktorými by sa hospodárske subjekty mali uviesť do súladu bez predbežného zásahu členského štátu. Táto smernica taktiež neobsahuje žiadny konečný dátum pre prispôbenie zariadení.

(98) Z tohto dôvodu Komisia stále usudzuje, že vzhľadom na osobitné okolnosti, ktoré obklopujú smernicu „dusičnany“, mohli sa povinnosti, ktoré zatažovali chovateľov, považovať za nové normy v zmysle nariadenia (ES) č. 1/2004. Ktorkoľvek iné vysvetlenie by totiž penalizovalo chovateľov z dôvodu nečinnosti Francúzska v právnej rovine.

(99) Komisia usudzuje, že realizované investície v oblastiach, ktoré nie sú citlivé v zmysle smernice „dusičnany“, kde sa neuplatňujú ňou vyžadované podmienky, mohli každopádne využiť vysoké sadzby z dôvodu, že sa uplatňovali menej náročné normy ako normy zvažované v uvedenej smernici a že plánované práce išli ďalej ako existujúce požadované základné nároky v týchto oblastiach.

(100) Čo sa týka investícií, ktoré sa majú realizovať v citlivých oblastiach, Komisia v súlade s už predloženým zdôvodnením o novej povahe noriem zatažujúcich chovateľov usudzuje, že sa v tomto prípade môže výška pomoci zvýšiť. Táto výška teda mohla predstavovať 60 % investičných nákladov, či 75 % v znevýhodnených oblastiach.

(101) Keďže čísla poskytnuté francúzskymi orgánmi ukazujú, že výška pomoci nikdy neprekročila 60 % znášaných nákladov, Komisia usudzuje, že sa poskytnutá pomoc v období 1994-1999 v rámci PMPOA môže schváliť.

(102) Vzhľadom na predložené zdôvodnenie Komisia usudzuje, že oznámené opatrenie je zlučiteľné s pravidlami Spoločenstva o hospodárskej súťaži a najmä s článkom 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy.

⁽²⁹⁾ Tu je potrebné zaznamenať, že po konaní o porušení, ktorú začala voči Francúzsku, sa Komisia obrátila na Súdny dvor ohľadom nesprávneho uplatňovania smernice „dusičnany“ v tomto štáte. Súdny dvor následne odsúdil Francúzsko za to, že nepristúpilo primeraným spôsobom k zisteniu znečistených vôd a v dôsledku toho k označeniu príslušných citlivých oblastí (Rozsudok Súdneho dvora z 27. júna 2002 vo veci C-258/00, Komisia/Francúzsko Zb. s. I-05959).

V. ZÁVER

(103) Opatreniu, ktoré pozostáva z poskytnutia pomoci investíciám v prospech poľnohospodárskych prevádzkovateľov v rámci Programu na kontrolu znečistenia poľnohospodárskeho pôvodu (PMPOA) v období 1994-2000 sa môže udeliť výnimka ustanovená v článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy,

poľnohospodárskeho pôvodu (PMPOA) od roku 1994 do roku 2000 je zlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Francúzskej republike.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

V Bruseli, 18. februára 2004.

Článok 1

Schéma štátnej podpory, ktorú Francúzsko vykonáva na financovanie investícií realizovaných poľnohospodárskymi prevádzkovateľmi v rámci Programu na kontrolu znečistenia

Za Komisiu

Franz FISCHLER

člen Komisie